

"...ורפא ירפא": (כא, יט')

כל מיני צער הבאים על האדם הם מן השמים ואפילו חירופים וגידופים מכוונים מהשמים. (החפץ חיים).
הגמרא (בי"ק ה'): דברי רבי ישמעאל אומר: "ורפא ירפא", מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. למרות שהחולי הגיע מידי שמים אך נתן הקב"ה היתר לרופא לרפא את החולי. אך חס וחלילה אל יבעט בייסורים, כפי שאומר הגאון מוילנה: "אלמלי הייסורין לא היינו מוצאים ידינו ורגלינו ביום המשפט".
את הפסוק "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנהו" (תהילים לב), היה מפרש הגר"א מוילנה עפ"י משל מעולם הרפואה.

לפנים נהגו להשתמש בסמי רפואה חריפים לחולי מעיים, ואעפ"י שהסמים היו מלוחים ומרים, מכל מקום לא היו שמים לב למרירות, והחולה היה סובל דומם את המרירות, ובלבד שיתרפא ממחלתו. אולם במשך הזמן מצאו דרך להקל על סבלם של החולים והיו עוטפים את הסמים במעטה דק (קפסולה בלע"ז), ובולעים את התרופה בלי לחוש במרירותה.

כן הדבר בייסורים. "רבים מכאובים לרשע" – כאשר באים על הרשע ייסורים, הוא חש במלוא מרירותם וצועק מתוך צערו. אולם כאשר באים חס וחלילה ייסורים על הבוטח בה', אזי – "חסד יסובבנו", הייסורים מתעטפים במעטה של חסד, ושוב אין מורגש כלל טעם המרירות.

ומכאן יש ללמוד יסוד חשוב בהתייחסות האדם לייסורים. לעיתים שומעים אדם שאומר "נשבר לי מהחיים" אם זה בענייני גשמיות ואם בענייני רוחניות, טעות חמורה לחשוב כן, עליו ללמוד ממעשי ה' יתברך שנאמר "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", כשם שהשמש שוקעת ולמחרת שוב זורחת, כך אם אתמול לא הצלחנו ויצר הרע התגבר עלינו, היום אנו נתגבר עליו בע"ה, וכן אם אתמול היה יום עצב חלילה, היום זה חיים חדשים ותהיה רק שמחה. כי העבר אין, והעתיד הוא עדיין, וכעת נבטח בהקב"ה ותשועת ה' כהרף עין. (האדמו"ר מקוצק).

מסופר על האדמו"ר מצאנז זצ"ל, שאשתו ועשרת ילדיו וכל קרוביו נספו בשואה רחמנא ליצלן. וכשעלה לארץ לבדו ערירי, לא היה בעצבות אלא התאמץ מאוד להיות בשמחה. ראשית, התחתן ובנה את ביתו והביא שוב ילדים לעולם, גם יזם את הדף היומי הידוע, והקים קריה חדשה על שמו וגם הקים גמ"ח ענק, ואת בית חולים "לניאדו" בנתניה.
כמו"כ האדמו"ר מבעלז זצ"ל עשה פעולות רבות על אף שאיבד את בני משפחתו, ואמר שזו התשובה לנאצים ימ"ש שיבואו ויראו מה יצא מכל העינויים שלהם, "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ" (שמות א' יב).
יהודים רבים התגברו על קשים גדולים למען קדושת ה' כדרך אבותינו, ולמעשה זוהי אחת הסיבות שליהודי קוראים יהודי ולא ראובני או זבולוני וכו' משום שכולם נקראים על שם "יהודה" שהייתה בו מידת ההתחדשות בכל מצב, ולכן ליהודי לא שייך מוג של יאוש בעולם. ומכאן עלינו לדעת כי כל חולי או צער הבאים על האדם הם מן השמים והבוטח בה' חסד יסובבנהו. (אור דניאל)

ישראל לסגולתו

שנאה גדולה על מעשה קטן

יכול אדם להפישל בשנאה גדולה על מעשה קטן.
לדוגמה: יש לך מקום קבוע בבית הכנסת שהנך מתפלל שם או יושב שם לשמע שיעור. יום אחד באת כדרךך, והנה אורח מסתם, שאינו מכיר את המקומות הקבועים, יושב במקומך. הנה לך סבה לרטון ולהתקצף, ואולי גם סיוע ממאמר חז"ל: 'כל הקובע מקום לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו', ושהנה בא זה וגנב ממני מעלה נפלאה זו.
אדם נבון וחכם מה עושה במקרה כזה? פונה לאותו אורח בפנים מאירות, שואל לו לשלום, ובאדיבות אומר לו: 'סליחה, זה מקומי הקבוע, ומפנה אותו למקום אחר שיודע שאינו קבוע, כדי שלא ישב במקום קבוע של מישהו אחר, ובכך הכל הנה בא על מקומו בשלום.

אבל הסכל - הנו בישן שלא במקום הנכון. לא נעים לו, ומתבייש לומר לאותו אורח לפנות את מקומו, וכל התפלה הנו בהקפדה על אותו אדם כיצד הוא לא מנמס, אינו מחנך, וכי אינו יכול לשאל לפני שהוא יושב האם המקום הזה של מישהו?! והנו מתבייש על מקומו ורוחת ומרגיש לא נוח בתפלתו, כי זה באמת לא נוח לאדם שרגיל להתפלל במקום קבוע להתפלל במקום אחר. אז במקום להעיר לו יפה - כל התפלה הוא מלא הקפדות וזועם, ופניו חמורות על אותו אורח, והוא אפלו אינו יודע מך.

כאן הבושה היא בושה שלילית, ולהפך הוא הנכון - לא להתבייש, וצריך לפטר יפה את הפעיה מבלי להתבייש ומבלי לבייש.

(הרב יעקב ישראל לוגאסי)

אמונה

נא. משיח יבוא בשנת ברכה. (ספר המידות)

השבת אבידה - מבוא

נאמר בתורה בספר דברים (כב', א'): "לא תרָאָה אֶת שׁוֹר אֶחִיד אוֹ אֶת שׁוֹר נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם, (1) הֲשֵׁב תְּשִׁיבֶם לְאֶחִיד": (2)

(1). לכאורה קשה מדוע לא כתבה התורה בקצרה "כי תרָאָה אֶת שׁוֹר אֶחִיד אוֹ אֶת שׁוֹר נְדָחִים הֲשֵׁב תְּשִׁיבֶם לְאֶחִיד", ומה הצורך לומר שאסור להתעלם, והרי אם יש מצוה להשיב אבידה לבעליה, ממילא מובן שאסור להתעלם. אלא רבותינו למדו מהמילה "והתעלמת" - פעמים שאתה מתעלם ופעמים שאי אתה מתעלם, הא כיצד, היה כהן והוא בבית הקברות, או שהיה זקן ואין זה מכבודו לטפל באבידה, או שהיתה מלאכה שלו מרובה משל חברו, פטור מלהשיב. (בבא מציעא ל.).

(2). מכפילות המלים הללו, למדו בגמרא (שם ל:) שאפילו החזיר את האבידה לבעליה וברחה, ושוב החזירה וברחה אפילו ארבעה וחמשה פעמים, חייב להחזירה, שנאמר: "השב תשיבם" השב אפילו מאה פעמים במשמע. (ר' אברהם ישראל)

משהו לנשמה

נס מהלך/חב"ד

סיפורה של אילנית מנתיבות שנפצעה בתאונת דרכים קשה מוגדר על-ידי כל הרופאים שטיפלו בה – נס רפואי. היא עצמה משוכנעת כי חייה ניצלו בזכות המעשים הטובים שעשתה זמן קצר קודם לתאונה. את תודתה לה' הביעה בסעודת הודיה גדולה, שהתקיימה לא-מכבר באולם-אירועים גדול, בהשתתפות מאות קרובי-משפחה ומכרים.

אילנית היא אישה צעירה כבת עשרים ותשע, עובדת סוציאלית קהילתית. לפני כמה שנים החלה לעבוד במועצה האזורית גלבוה. בין השאר פעלה עם אוכלוסייה חלשה בבית-שאן. באותה תקופה התגוררה בקיבוץ מרב. בעקבות שיחות ממושכות עם רב הקיבוץ, התקרבה לשמירת מצוות ונעשתה שומרת תורה ומצוות במלוא מובן המילה.

לפני כשנתיים עברה לעבוד במועצה האזורית מטה-בנימין. את מגוריה קבעה במצפה-דני, הסמוך ליישוב מכמש. גם כאן לא שכחה את המשפחות שבהן טיפלה בבית-שאן. פעם בשבוע, בכל יום שישי, נהגה לצאת לבית-שאן, לבקר בבתי המשפחות, לשוחח, לעודד ואף לסייע בחבילות מזון שגייסה למען.

זה קרה בדיוק לפני שנה, ביום שישי, י"ב באדר-א תשס"ג. אילנית יצאה כדרכה, במכוניתה, לכיוון בית-שאן. מזג-האוויר היה גשום וערפל כבד כיסה את הדרך. היא הגיעה בשלום לבית-שאן, ביקרה אצל 'משפחותיה', חילקה להן מזון, ויצאה בחזרה לביתה.

ככביש הבקעה, לא-הרחק משדמות-מחולה, ניסה רכב שבא מולה לבצע עקיפה. בגלל הערפל לא הבחין, כנראה, ברכבה, והתנגש חזיתית במכוניתה. מעוצמת ההתנגשות הועפה מכוניתה לנתיב הנגדי והתנגשה בשתי מכוניות נוספות.

למקום הגיע עד מהרה צוות של רופאים צבאיים ששהה בסביבה. מבין כל נפגעי התאונה מצבה של אילנית היה החמור ביותר. הרופאים עוד הספיקו לשמוע אותה מתחננת לעזרה – "תצילו אותי! תצילו אותי!" – קודם שאיבדה את הכרתה.

הצוות שטיפל באילנית אמר נואש. בגלל פציעתה הקשה לא מצאו הרופאים שום דרך להנשימה ולנסות להחזירה לחיים. ואז הגיע למקום מנשה פרג, פרמדיק בניידת טיפול-נמרץ של מד"א מעפולה. "מה עושים איתה?", שאל מנשה את הצוות שטיפל בה לפניו.

"אין מה לעשות, היא כבר מתה", הייתה התשובה.

"כלומר?", תהה מנשה.

"כלומר, לא נושמת".

"אז מדוע אינכם מבצעים הנשמה?!", תמה הפרמדיק.

"אי-אפשר, כל הלסת הקדמית מרוסקת".

"אם-כן עשו לה קנולה דרך הגרון!", התעקש.

"ניסינו פעמיים ולא הצלחנו. התקשרנו לרופא והוא בדרך לכאן כדי לקבוע את המוות. מצטערים, אבל אין מה לעשות", נדו בראשם.

"תשמעו חברי, לא באתי לכאן מעפולה כדי לשמוע ש'אין מה לעשות', אלא כדי לנסות להציל חיים. תנו לי לעשות משהו!", ביקש מנשה, כמעט התחנן.

"אם אתה רוצה מאוד לעשות משהו, קח את הסדין הלבן וכסה את הגופה", קבעו.

מנשה החליט ליטול את העניינים לידיים. "תודה רבה לכם, אני לוקח פיקוד על האירוע", הכריז הפרמדיק, שמאחוריו כעשרים וחמש שנות ותק בהצלת חיים.

מנשה ביצע חתך בגרון, החדיר צינורית והחל להנשים – פעולה כירורגית קיצונית המבוצעת רק במקרי חירום קשים ביותר, כשכבר "אין מה להפסיד". בגופה החלו להיראות סימני חיים קלושים. כעבור שעה קלה הגיע למקום מסוק שהעביר את הפצועה למרכז הרפואי 'רמב"ם' בחיפה.

תקופה ארוכה הונשמה אילנית במכונת הנשמה כשהיא מחוסרת הכרה. מנשה פרג, איש בעל לב גדול, נהג להתקשר מידי פעם ולהתעניין בשלומה. "עדיין קריטי", "עדיין בלי הכרה", היו התשובות שקיבל. בפעם האחרונה שטילפן בישרה לו אחת האחיות (מתוך טעות או אי-הבנה) על פטירתה של הפצועה, ומנשה חש כאב-לב גדול.

חלפו כארבעה חודשים מאז התאונה. יום אחד הוא מקבל שיחת טלפון. "שלום, מדברת אילנית חורי", אמר הקול מעבר לקו.

"מי?!", השתומם מנשה.

"כן, אילנית חורי, זו שהצלת את חייה בתאונה ליד שדמות-מחולה", נשמע הקול מהמכשיר.

מנשה הוכה הלם. "מאיפה... מאיפה את מדברת אליי... מהקבר?!", שאל כלא-מאמין.

"לא, דווקא מהעולם הזה... רציתי להגיד לך תודה". חלפו כמה שניות עד שמנשה קלט והפנים את הדברים ואז פרץ בבכי.

אילנית נפצעה אנושות. ימים רבים הייתה מחוסרת הכרה. בכמה מקומות בגופה רוסקו העצמות. ברגלה השמאלית הושתלה פלטינה באורך של חצי מטר. פלטינה הושתלה גם במקומות נוספים בגופה. לאחר כל זאת ונגד כל הסיכויים, היא חיה והולכת על רגליה ומצפה כבר לחזור לעבודתה ולמשפחות המצוקה בבית-שאן שמחכות לה.

"אם הקב"ה מחליט שמישהו צריך לחיות", אמרה אילנית למשתתפים הנרגשים בסעודת-ההודיה, "אז הוא חי!".

(הרב שלמה אבינר, רב היישוב בית-אל וראש ישיבת עטרת-כוהנים)